

İmza Yetkisi (SMM Belgesi) ve Kamuda B Grubu Kadrolara Atanma

Son yıllarda ülkemizde mühendislik programlarının çeşitlenmesi ve yeni diploma unvanlarının ortaya çıkmasıyla birlikte, mezun mühendislerin sahip olabilecekleri yetki ve sorumlulukları netleştirmeye yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, Elektrik-Elektronik Mühendisliği mezunlarının sektördeki yetkileriyle ilgili olarak öne çıkan iki temel uygulama aşağıda özetlenmiştir:

❖ Kamuda B Grubu Kadrolara Atanma:

Elektrik-Elektronik Mühendisliği programı mezunları, belirli ders koşullarını sağladıkları takdirde kamu kurumlarında Elektrik Mühendisi unvanı ile açılan B grubu teknik kadrolara atanabilmektedir. Bu süreç, Yükseköğretim Kurulu’nun ilgili yazısı ve ÖSYM’nin nitelik kodları listesi doğrultusunda yürütülmektedir.

❖ Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Tarafından Verilen SMM Belgesi (İmza Yetkisi):

Mezuniyet sonrası sektörde kendi adına proje hazırlamak, uygulama yapmak ve resmi kurumlara teknik belge sunmak isteyen mühendislerin, EMO tarafından verilen Serbest Müşavir Mühendislik (SMM) Belgesi almaları gerekmektedir. Bu belge, belirli sayıda ve içerikte dersi tamamlayan mühendislere verilmektedir ve mühendislik imza yetkisini kapsamaktadır.

Bu iki konu başlığı, hem kamuya atanmak hem de özel sektörde bağımsız olarak çalışmak isteyen öğrencilerimiz açısından kritik öneme sahiptir. Detaylar aşağıda ayrı başlıklar altında açıklanacaktır.

A. Kamuda B Grubu Kadrolara Yapılacak Atamalarda Elektrik Mühendisi ile Aynı Nitelik Kodunu Kullanabilme

Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümü mezunlarının kamuda B grubu teknik kadrolara atanabilmeleri için, unvanlarının “Elektrik Mühendisi” ile eşdeğer olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu eşdeğerlik, ÖSYM’nin KPSS Tercih Kılavuzu’nda yer alan nitelik kodları üzerinden yürütülmektedir.

❖ Elektrik Mühendisliği için geçerli olan nitelik kodu: 4619

Bu koda sahip olabilmek için adayların mezun oldukları bölümün aşağıdaki koşulları sağlaması beklenmektedir:

- Mezuniyet belgesinde “Elektrik Mühendisi” veya “Elektrik-Elektronik Mühendisi” yazması,
- Programın ders içeriğinde EMO ve YÖK tarafından asgari yeterlilik olarak belirlenen Elektrik Tesisat, Güç Sistemleri, Dağıtım ve Üretim gibi temel derslerin bulunması,
- Öğrencinin bu dersleri başarıyla tamamlamış olması.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2021 ve sonrası mezuniyet durumları için bu eşleştirme yapılırken, müfredat ve diploma unvanına göre karar verilmektedir. Bu kapsamda:

- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümü, güncel müfredatında gerekli dersleri barındırmaktadır.
- Mezun öğrenciler, bu nitelik kodunu kullanarak Elektrik Mühendisliği unvanı ile kamu kurumlarına başvuru yapabilmektedir.

B. İmza Yetkisi (SMM Belgesi)

İmza yetkisi, bir mühendisin gerçekleştirdiği mühendislik hizmetinden mesleki ve hukuki olarak sorumlu olduğunu kabul ettiği yetkidir. Bu yetki, çoğunlukla Serbest Müşavir Mühendislik (SMM) hizmetleri kapsamında değerlendirilir ve resmiyet kazanır.

Mühendislik mesleği insan yaşamını doğrudan etkileyen uygulamaları içerdiğinden, yapılan her projenin ve sunulan her hizmetin bilimsel, teknik ve yasal uygunluğu bir mühendisin imzası ile güvence altına alınır. Bu sorumluluk, bir proje ya da belgeye imza atan mühendisin ***“ben bu işi mesleki bilgilerimle uygun olarak yaptım ve tüm sonuçlarından sorumluyum”*** demesi anlamına gelir.

1. SMM Hizmeti Nedir?

SMM Hizmeti, Elektrik, Elektrik-Elektronik, Elektronik, Elektronik-Haberleşme ve Bilgisayar Mühendisliği alanlarında faaliyet gösteren mühendislerin aşağıdaki alanlarda gerçekleştirdiği mesleki çalışmaları kapsar:

- Tasarım ve uygulama
- Test ve kontrol
- Kabul işlemleri
- Projelendirme ve danışmanlık
- Raporlama ve resmi imzalama

2. SMM Belgesi Türleri ve Kapsamı

❖ Asansör SMM Belgesi:

Asansör projeleri ve kontrol hizmetlerinde kullanılır. Bu belge, tüm "Elektrik", "Elektrik-Elektronik", "Elektronik", "Elektronik ve Haberleşme" mühendisleri için geçerlidir. Herhangi bir önkoşul veya ders şartı aranmamaktadır.

❖ Elektrik 1 kV Altı SMM Belgesi:

1000 V'un altında gerilimle çalışan sistemlerin projelendirme ve uygulamalarında geçerlidir. Örneğin; iç tesisat projeleri, topraklama testleri, danışmanlık hizmetleri bu kapsamdadır. Bu belge için de ön koşul yoktur ve belirtilen tüm mühendislik alanları için alınabilir.

❖ Elektrik 1 kV Altı ve Üstü SMM Belgesi:

En kapsamlı SMM belgesidir. Elektrik İç Tesisleri ve Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmelikleri kapsamında yer alan 1 kV üstü ve altı projeleri kapsar. Bu belge, yüksek gerilim sistemlerinden şehir şebekelerine kadar geniş bir sorumluluk alanı içerir.

Ancak bu belge için bazı derslerin lisans düzeyinde alınmış olması gerekir. EMO tarafından talep edilen derslerden en az 3 tanesinin transkriptte yer alması zorunludur:

- Elektrik Makineleri
- Güç Sistemleri

- Dağıtım Sistemleri
- İletim Sistemleri
- Enerji Sistemleri
- Elektrik Tesisleri
- Koruma
- Yüksek Gerilim Tekniği

⚠ Not: *Bu derslerin başka adlarla ama aynı içerikte alınması kabul edilebilir. Ancak mezuniyet sonrası alınan özel kurs, sertifika veya dersler kabul edilmez.*

C. Bölümümüzdeki SMM Dersleri

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü için, Elektrik 1 kV Altı ve Üstü SMM Belgesi başvurusu açısından gerekli olan derslerin, 2021 ve 2025 müfredatlarında yer alıp almadığını gösteren tablolar:

No	Ders Adı	2021 Müfredatı	2025 Müfredatı	Açıklama
1	Elektrik Makineleri	✓ Var	✓ Var	Zorunlu ders olarak yer alıyor
2	Güç Sistemleri	⚠ Kapsamda	✓ Var	2021’de “Elektrik Enerjisi Üretimi ve İletimi” ve “Dağıtım” dersleri bu konuyu içeriyor
3	Dağıtım Sistemleri	✓ Var	✓ Var	“Elektrik Enerjisi Dağıtım” (2021) / “Güç Sistemleri” kapsamı (2025)
4	İletim Sistemleri	✓ Var	✓ Var	“Elektrik Enerjisi Üretimi ve İletimi” (2021) / “Güç Sistemleri” (2025)
5	Enerji Sistemleri	⚠ Parça Parça	✓ Var	2025’te doğrudan ders olarak mevcut
6	Elektrik Tesisleri	✓ Var	✓ Var	“Elektrik Tesis Projesi” dersi kapsamında yer alıyor
7	Koruma	⚠ Parça Parça	✓ Var	2025’te “Koruma” dersi var
8	Yüksek Gerilim Tekniği	✓ Var	✓ Var	Her iki müfredatta açıkça yer almakta

EMO Tarafından Talep Edilen Dersler	2021 Müfredatındaki Karşılığı	2025 Müfredatındaki Karşılığı
Elektrik Makineleri	Elektrik Makineleri I – II	Elektrik Makineleri I – II
İletim Sistemleri	Elektrik Enerjisi Üretimi ve İletimi	Elektrik Enerjisi Dağıtım (dağıtım+iletim birlikte işlenir)
Dağıtım Sistemleri	Elektrik Enerjisi Dağıtım	Elektrik Enerjisi Dağıtım
Güç Sistemleri	Güç Sistemleri (ders ismi olarak yok, içerikte var)	Güç Sistemleri Analizi I – II
Enerji Sistemleri	Elektrik Enerjisi Üretimi ve İletimi	Akıllı Şebekelere Giriş
Elektrik Tesisleri	Elektrik Tesis Projesi	Aydınlatma Tekniği ve İç Tesisat Projesi
Koruma	(Yüksek Gerilim Tekniği içinde sınırlı)	Güç Sistemlerinin Korunması
Yüksek Gerilim Tekniği	Yüksek Gerilim Tekniği	Yüksek Gerilim Teknikleri

D. ★ Açıklamalar:

- 2021 ve 2025 müfredatında yer alan dersler, içerik ve kapsam açısından Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından talep edilen SMM Belgesi kriterlerine uyumludur. Her iki müfredat da güç sistemleri, iletim/dağıtım, yüksek gerilim ve koruma gibi konuları kapsamaktadır.
- EMO, SMM belgesi (Elektrik 1 kV Altı ve Üstü Yetkisi) için, lisans öğrenimi süresince alınmış en az üç dersin transkriptte yer almasını zorunlu tutmaktadır. Bu dersler sonradan özel kurslarla ya da mezuniyet sonrası alınan eğitimlerle telafi edilememektedir.
- Öğrencilerimizin, 5., 6., 7. ve 8. dönemlerde açılan bu dersleri bilinçli olarak seçmeleri, mezuniyet sonrası EMO başvurularında önemli bir avantaj sağlayacaktır.
- Özellikle Güç Sistemleri Analizi I–II, Elektrik Enerjisi Dağıtım, Yüksek Gerilim Teknikleri, Aydınlatma Tekniği ve İç Tesisat Projesi gibi dersler; hem SMM belgesi için gerekli teknik altyapıyı sağlamakta, hem de gelecekte şantiye sorumluluğu, proje imzası, danışmanlık ve müşavirlik gibi mesleki haklara sahip olma yolunu açmaktadır.
- Bu derslerin alınması ayrıca öğrencilere;
 - Elektrik iç tesisat ve ENH projeleri çizme ve onaylatma yetkisi,
 - Güncel enerji altyapısı projelerinde yer alma şansı,
 - Kamu ve özel sektörde imza yetkili mühendislik pozisyonlarına başvurma fırsatı kazandırır.
- Öğrenciler, bu derslerde edindikleri bilgilerle bitirme projeleri veya endüstriyel uygulama projeleri geliştirerek hem mezuniyet kriterlerini başarıyla tamamlayabilir, hem de sektörde güçlü bir portföy oluşturarak kariyer başlangıçlarını daha donanımlı şekilde yapabilirler.